

Transportarbete i Sverige 2000–2021

Persontransportarbetet under 2021 var 120 miljarder personkilometer

88 %

inom vägtrafik,
oförändrad andel
mot 2020

8 %

inom järnväg, spårväg
och tunnelbana,
oförändrad andel
mot 2020

1 %

inom sjöfart,
oförändrad andel
mot 2020

3 %

inom luftfart,
oförändrad andel
mot 2020

Godstransportarbetet under 2021 var 106 miljarder tonkilometer

54 %

inom vägtrafik,
en ökning med
2 procentenheter
mot 2020

20 %

inom järnväg,
oförändrad andel
mot 2020

26 %

inom sjöfart, en
minskning med
2 procentenheter
mot 2020

<0,1 %

inom
luftfart

Statistikens omfattning

Trafikanalys publicerar transportarbete för vissa trafikslag i olika statistikprodukter. För att hjälpa våra statistik användare publiceras även transportarbetet för alla trafikslag, samlat i en sekundärpublicering. På Trafikanalys webbplats finns den samlade statistiken *Transportarbete i Sverige 2000–2021* samt en uppdaterad metod-PM som sammanfattar hur transportarbetet beräknas idag.

Detta är en sammanfattning av statistiken ur *Transportarbete i Sverige 2000–2021*, Statistik 2022:28.

Publiceringsdatum: 2022-07-06

Kompletterad: 2022-10-04

Transportarbete är ett mått på aktivitet

Det finns två centrala begrepp för att beskriva aktiviteten i transportsystemet: *trafikarbete* och *transportarbete*.

Trafikarbete beskriver hur långt *fordonen* rör sig. Trafikarbete mäts i fordonskilometer, men för gående helt enkelt i kilometer.

Transportarbete beskriver också fordonens rörelse men dessutom hur mycket som transporteras med fordonen, i form av mängd gods eller antal personer. Persontransportarbete mäts i personkilometer (personkm). När en person transporteras eller rör sig en kilometer utförs en personkilometer. Godstransportarbete mäts i tonkilometer (tonkm). När ett ton gods transporteras en kilometer utförs en tonkilometer.

Trafikarbete och transportarbete fångar mängden transporter på olika sätt. Trafikarbete kan vara relevant när man vill beskriva slitage på infrastruktur, trängsel, miljö- och klimatpåverkan med mera. Transportarbete kan också användas till att beskriva samma saker, men särskilt för att fånga *aktiviteten* eller *produktionen* i transportsektorn. Transportarbete fångar vad vi får ut från transportsystemet i form av transport av personer och varor.

Transportarbetets olika delar

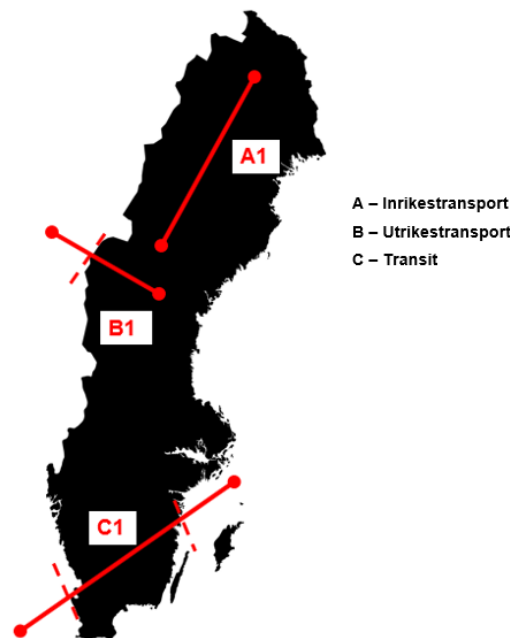
Med publiceringen *Transportarbete i Sverige* avser vi att mäta transportarbete som utförs på *svenskt territorium* alltså på svensk mark, i svenska farvatten och i svenskt luftrum. Det finns tre olika slags transporter på svenskt territorium som vi inkluderar i transportarbetet:

- *Inrikestransporter*, det vill säga transporter med både start- och målpunkt i Sverige (A1 i Figur 1)
- *Den svenska delen av utrikestransporter*, det vill säga den svenska delen av transporter med start- eller målpunkt i annat land (B1). Exempelvis ingår enbart svenskt vatten för sjöfartens utrikes transporter i denna statistik¹.
- *Den svenska delen av transittransporter*, det vill säga transporter med start- och målpunkt i ett annat land (C1). Transit ingår i denna statistik enbart för väg samt för godstransporter på järnväg. För luftfart särredovisas överflygningar men ingår inte i det totala transportarbetet.

¹ För transportarbete på internationellt och utrikes vatten; se produkten Sjötrafik: www.trafa.se/sjofart/sjotrafik/

² I en metod-PM beskrivs mer detaljerat hur transportarbetet beräknas idag.

I idealfallet är det summan av alla dessa transporter som utgör totala transportarbetet. (Figur 1) Det finns dock flera problem med att mäta transportarbete, dels att rättvisande och komplett mäta transportarbete över tid för ett enskilt trafikslag, dels att mäta de olika trafikslagen så de blir jämförbara med varandra.²

Figur 1. Olika slags transporter – inrikes, utrikes samt transit. Transporter på svenskt territorium motsvaras av sträckorna A1, B1 och C1

Denna sammanfattning avser *Transportarbete i Sverige 2000–2021*.³

Transportarbete i Sverige är beroende av dataunderlag från annan officiell statistik och andra undersökningar. Större metodförändringar försvårar jämförelser och tolkningar över tid. Eftersom transportarbete för personbil, cykel och gång har bytt metoder baserat på en ny resvaneundersökning finns tidsserier för dessa färd sätt bara framräknade från 2016 och framåt.

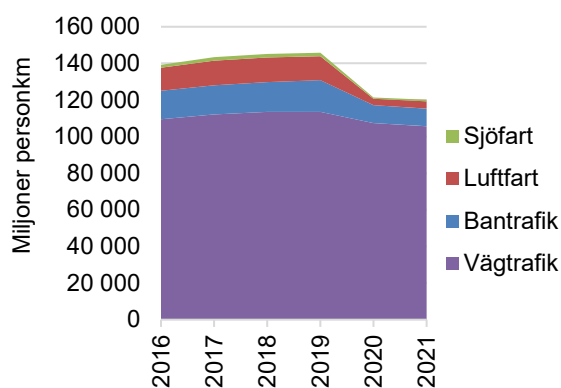
Jämförelser längre bakåt än så ska göras med hänsyn till detta tidseriebrott. Metodförändringar har även skett inom sjöfartsstatistiken och där finns jämförbara tidsserier från 2015. Det förekommer mätosäkerheter i underliggande data som inte alltid går att kvantifiera. Vi försöker i största möjliga utsträckning beskriva osäkerheterna och vilka slutsatser om förändringar som kan dras. I övrigt hänvisas till beskrivningar av kvalitet och osäkerheten i respektive primärstatistikprodukt som ligger till grund för beräkningarna av transportarbetet i Sverige. Observera att det kan finnas

³ Det finns även äldre tidsserier över transportarbete med startår 1950. Metoderna som användes under 1900-talet är sämre dokumenterade och därför har vi valt att fokusera på serierna från år 2000. Trafikanalys uppdaterar inte längre de äldre serierna.

regionala och lokala variationer i transportarbetet och dess fördelning som inte redovisas här.

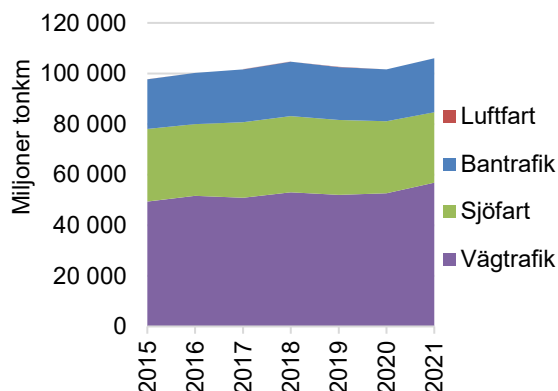
Transportarbete i Sverige

Persontransportarbetet totalt år 2021 var 120 177 miljoner personkm (Figur 2). 2021 fortsatte att vara hårt drabbat av ett minskat resande under pandemin. Jämfört med 2020 sjönk persontransportarbetet med 1 procent och med 18 procent jämfört med 2019, innan pandemin. Vi reste därmed mindre – i form av total distans – per person, eftersom befolkningen dessutom har ökat.

Figur 2. Persontransportarbete i Sverige. År 2016–2021, miljoner personkm. På grund av tidsseriebrott görs jämförelsen med 2016 som startår.

Varutransporterna i Sverige har inte påverkats lika mycket som resandet under pandemin och under 2021 steg till och med godstransportarbetet, drivet av en ökad lastbilstrafik. Förändringen i svenska lastbilsundersökningen är statistiskt säkerställd. Jämfört med 2020 ökade antalet tonkilometer totalt i Sverige med 4 procent och med 3 procent jämfört med 2019, till 106 063 miljoner tonkilometer 2021 (Figur 3).

Figur 3. Godstransportarbete i Sverige. Åren 2015–2021, miljoner tonkm. På grund av tidsseriebrott görs jämförelsen med 2015 som startår. Luftfart syns inte då andelen är så liten (<0,1 %).

Omräknat per invånare reste varje invånare i genomsnitt under 2021 ungefär 1 150 mil. Godstransportarbetet per invånare uppgick till

10 150 tonkm. För persontransportarbetet var det en fortsatt nedgång av resande per invånare under 2021, –2 procent.

Ett trenderbrott var att godstransportarbetet per capita ökade med 4 procent under 2021, efter en fallande trend som pågått sedan det var som högst 2008, innan finanskrisen.

Trafikslagens andelar

Som framgår ovan är vägtrafik det största trafikslaget både för person- och godstransporter (Figur 2 och 3) i Sverige. Trafikslagens andelar summeras i Tabell 1.

Tabell 1. Trafikslagens andelar av transportarbetet i Sverige, i procent. År 2021.

Trafikslag	Persontransporter	Godstransporter
Vägtrafik	88	54
Bantrafik	8	20
Sjöfart	1	26
Luftfart	3	<0,1
Samtliga	100	100

Persontransporter

Vårt totala resande var ungefär på samma nivå 2021 som 2020. Pandemieffekterna ligger kvar även under 2021. Av persontransporternas totalt 120 197 miljoner personkm 2021 svarade vägtrafiken för 88 procent, samma andel som 2020, men 10 procentenheter lägre än innan pandemin 2019. Luftfarten stod för 3 procent medan Bantrafiken svarade för 8 procent av alla personkm. Resandet med färjor svarade avrundat för 1 procent av persontransportarbetet. Samtliga trafikslag behöll sina marknadsandelar från 2021.

Tillbakagång för cyklandet 2021

Det var små förändringar i resandet totalt sett jämfört med 2020. Cyklandet föll tillbaka under 2021. Antal personkm med cykel minskade med 32 procent efter att ha ökat årligen de senaste fyra åren. Förändring i cyklad sträcka från resvaneundersökningen det senaste året är statistiskt säkerställd. Det något ökade cyklandet under 2020 får därmed snarare betraktas som en tillfällig pandemieffekt. Den uppskattade andelen cykeltrafik sjönk därmed från 3,0 till 2,1 procent av alla personkm på svenska vägar.

Fortsatt tufft för passagerarflyget

Såväl färjetrafiken, resandet inom bantrafiken och passagerarflyget drabbades hårt av pandemin och hade det fortsatt tufft under 2021. Värst drabbades passagerarflyget. Flyget svarade för endast för

3 procent av persontransportarbetet i Sverige 2021, vilket är en mycket lägre andel än före pandemin, då den låg på 9 procent.

Jämfört med 2020 har det skett en viss återhämtning men jämfört med 2019 har antalet personkm inom flyget sjunkit med 70 procent och uppgick 2021 till 3 946 miljoner personkm.

Nedgången i utrikesflyget har varit ännu mer drastisk än i inrikesflyget. Utrikesflygets personkm har ökat snabbare än inrikesflygets, åtminstone sedan mätningarna startade 2006. Från 2018 har tillväxten däremot mattats och antalet personkm har minskat kraftigt under pandemin. Under 2021 skedde en svag återhämtning i antalet personkm och även i fordonskm, men från en låg nivå. Utrikesflyget stod för runt 70 procent av allt persontransportarbete med flyg.

Fortsatt lågt tågresande

Resandet i bantrafiken fortsatte minska även under 2021. Jämfört med 2020 minskade antal personkm med 2 procent och jämfört med 2019 har det minskat med 44 procent. Persontransportarbetet inom bantrafiken uppgick till 9 620 miljoner personkm 2021.

Sjöfarten – en liten andel av persontransporterna

Sjöfart står endast för runt en procent av allt persontransportarbete i Sverige. År 2021 var persontransportarbetet till sjöss 937 miljoner personkm, vilket är en ökning med 34 procent mot 2020 men fortfarande 51 procent lägre jämfört med innan pandemin, 2019. Utrikes färjetrafik har minskat mest under pandemin.

För inrikes trafiken till och från Gotland liksom skärgårdstrafiken var minskningarna inte lika stora. Under 2021 bidrog utrikes resor med 64 procent av persontransportarbetet till sjöss, inrikes resor till havs med 30 procent och skärgårdstrafiken med resterande procent.

Kryssningstrafiken står för en liten andel av passagerartrafiken och var nästan obefintlig när det var som värst under pandemin 2020. I takt med att turismen kom i gång under 2021 ökade också andelarna från 1 till ungefär 6 procent.

Överflygningar med passagerare

Om även överflygningar i svenskt luftrum räknas in så ökar persontransportarbetet betydligt. Enligt Eurostat har persontransportarbetet från överflygningar ökat från cirka 8 100 miljoner personkm år 2011 till 11 500 miljoner personkm år 2019. Liksom i övriga persontransportarbetet skedde en stor nedgång 2020 då persontransportarbetet från överflygningar uppgick till 3 155

miljoner personkm. Det finns inga siffror för hur det såg ut 2021.

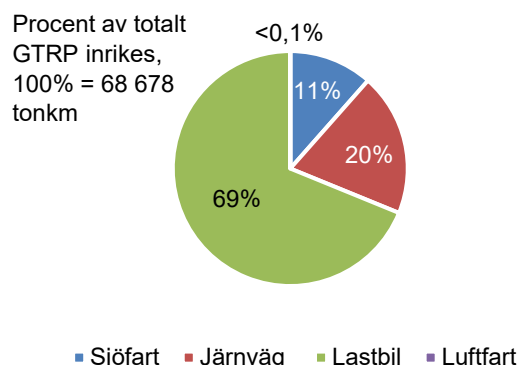
Godstransporter

Av godstransporternas totalt 106 063 miljoner tonkm år 2021 stod vägtrafiken för mer än hälften. Jämfört med 2020 är det små förändringar i marknadsandelarna för de olika trafikslagen. Vägtrafikens andel ökade något under 2021, från 52 till 54 procent, medan sjöfartens andel minskade från 28 till 26 procent. Varutrafiken påverkades aldrig lika mycket som passagerartrafiken och under 2021 har framför allt lastbilstrafiken bidragit till en ökning i totala godstransportarbetet i Sverige. Godstransporterna på järnväg ökar också. Antal tonkm på järnvägen har ökat med 4 procent till 21 305 miljoner tonkm, men marknadsandelen har inte påverkats nämnvärt.

Lastbilstransporterna fortsätter öka

Lastbilar används framför allt på kortare sträckor inrikes. Lastbilstransporterna på svenska vägar ökade med 8 procent under 2021 till 56 841 miljoner utförda tonkm. 79 procent av lastbilstransporterna i Sverige består av inrikes transporter med svenska tunga lastbilar. Resterande lastbilstrafik i Sverige utgörs av inrikes trafik med utländska tunga lastbilar och lätta lastbilar samt utrikes trafik med svenska och utländska tunga lastbilar. Ökningen av de svenska tunga lastbilarnas godstransportarbete i inrikes trafik från år 2020 är statistiskt säkerställd (+10 procent). Framför allt körde de svenska tunga lastbilarna längre sträckor i inrikes trafik under 2021. E-handeln har gått starkt under pandemin och mycket av dessa varor körs på lastbil.

Inrikes lastbilstransporter svarade för uppskattningsvis 69 procent av det totala inrikes godstransportarbetet 2021 (Figur 4).⁴ Inrikes godstransportarbete uppgick till 68 678 miljoner tonkm 2021.

Figur 4. Inrikes godstransportarbete i Sverige. År 2021, procent per trafikslag. Luftfart syns knappt då andelen är alltför liten (<0,1 %).

⁴ Vi antar här att de lätta lastbilarna endast kör i inrikes trafik.

De utländska lastbilarna kör längre transporter än de svenska tunga lastbilarna och har därför en högre andel av antalet tonkm jämfört med andelen lastad och lossad godsmängd i Sverige. I utrikes-trafiken har andelen för de tunga svenska lastbilarna minskat från 19 procent 2012 till cirka 13 procent 2020 och 2021.⁵

Lätta lastbilar har växt i antal över tid är de är särskilt viktiga i den regionala och lokala service-trafiken och för distribution av varor. Det finns många, men eftersom de inte kör så långa sträckor och inte lastar så mycket på varje lastbil, är deras andel av transportarbetet liten.

Under 2021 växte antalet körda kilometer återigen efter en tillfällig minskning 2020. De lätta lastbilarna svarade uppskattningsvis för drygt 1 procent av det totala godstransportarbetet på svenska vägar.⁶

Godstransporter på järnväg ökar

Järnvägen har under flera år svarat för runt 20 procent av det totala godstransportarbetet och utförde 21 305 miljoner tonkm under 2021. Antal utförda tonkm på järnväg steg med 4 procent jämfört med föregående år. Uppdelat på inrikes och utrikes trafik var ökningarna 5 respektive 3 procent.

Sjöfarten – central för utrikes gods-transporter

Sjöfarten stod för 26 procent av total tonkm i Sverige 2021. Under det senaste året minskade antal tonkm med 2 procent till 27 873 miljoner tonkm och det var utrikes sjöfart som stod för minskningen.

Samtidigt som transportarbetet minskade var godshanteringen i svenska hamnar stabil och till och med ökande med 1 procent i utrikes trafik.

Sjöfarten svarar för klart störst andel av utrikes godstransportarbete. Utrikes sjötransporter stod för 56 procent av allt utrikes godstransportarbete 2021 (Figur 5). Utrikes godstransportarbete uppgick till 35 854 miljoner tonkm 2021.

Mer information

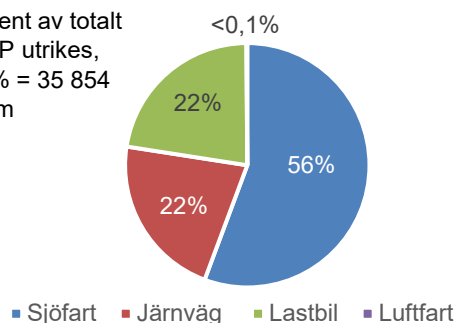
Du hittar tabeller med tidsserier över transportarbetet samt en metod-PM här www.trafa.se/ovrig/transportarbete

Det finns också möjlighet att göra egna urval ur statistiken om transportarbete i vår statistikportal: www.trafa.se/ovrig/transportarbete/?cw=1

Kontakt:

Henrik Petterson
Telefon: 010-414 42 18
E-post: henrik.petterson@trafa.se

Procent av totalt GTRP utrikes, 100% = 35 854 tonkm

Figur 5. Utrikes godstransportarbete i Sverige. År 2021, procent per trafikslag. Luftfart syns knappt då andelen är alltför liten (0,1 %).

Utrikes sjötransporter stod för 72 procent och inrikes för 28 procent av sjöfartens totala godstransportarbete under 2021, oförändrade andelar jämfört med 2020. Av sjöfartens inrikes godstransportarbete var det 2 procent, eller 141 miljoner tonkilometer, som utgjordes av transporter på inre vattenvägar⁷ under 2021. Det är en ökning av transportarbetet med 79 procent jämfört med året innan, detta på grund av en ökad hantering av jord, grus, sten och sand.

Flyget – liten del i godstransportarbetet

Godstransporter med flyg som startar och landar på svenska flygplatser är volymmässigt obetydligt och får snarare ses som ett komplement när behov finns av snabba transporter av tidskritiska och dyrare varor, t.ex. reservdelar till industrin, exotiska frukter, elektronik, medicin, mode, mycket via e-handel. Flygets godstransportarbete har ökat från 41 miljoner 2020 till 44 miljoner tonkilometer 2021.

Överflygningar vid godstransporter

Om även överflygningar i svenskt luftrum räknas ökar godstransportarbetet betydligt. Enligt Eurostat har godstransportarbetet från överflygningar ökat från cirka 219 miljoner tonkm 2011 till 245 miljoner tonkm 2020. Det finns inga siffror om hur det såg ut 2021.

⁵ Det råder stor spridning i olika länders metoder för att skatta sin lastbilstrafik och den olagliga trafiken har vi ingen information om. De skattade andelarna för utrikes lastbilar är troligtvis underskattningar eftersom inte alla länder rapporterar in data till denna undersökningarna.

⁶ I väntan på en mer utförlig undersökning om de lätta lastbilarnas användning, har Trafikanalys gjort en uppskattning av transportarbetet baserat på trafikarbete och beläggningsgrader från jämförbara undersökningar.

⁷ Transporter mellan två hamnar inom området Göta älv-Vänern eller mellan två hamnar inom Mälaren.